Anul VI — Sibiiu, Mercuri 11/23 Octomvrie 1889 — Nr. 232

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — **Administrația:** Str. Cisnădiei 3.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Politica externă a României.

* Ḑilele aceste dl Alexandru Lahovary, ministrul de externe al României, întorcêndu-se dela Paris, s'a oprit la Viena, unde a fost primit în audiență decătră Maiestatea Sa și a conferit apoi timp mai îndelungat cu contele Kálnoky, ministrul nostru de externe, și cu câțiva dintre ministrii Ungariei.

Această petrecere la Viena a dlui Alexandru Lahovary a produs și în cercurile politice din Budapesta cea mai bună impresiune.

„Audiența, pe care Lahovary, ministrul de externe al României, a avut-o alaltăieri la Maiestatea Sa în Hofburg“, — ne spun oficioșii dele „Pester Lloyd“, — „și conferența, pe care a avut-o în urmă cu contele Kálnoky, sûnt în mijlocul evenimentelor politice ale ḑilei nisce iviri vrednice de atențiune. Fără-ca să ne facem vre-o ilusiune mai ales în ceea-ce privesce curmarea încordărilor ivite în relațiunile comerciale, care, durere, nici prin intervenirea personală a celor mai sus puși oameni de stat nu pot să fie înlăturate, putem să ne facem de sigur speranța, că directa schimbare de vederi între conducĕtorul politicei de externe a României și personalitățile hotărîtoare ale monarchiei austro-ungare nu poate să rĕmână fără de efect bun, cel puțin prin aceea, că va întări pe guvernul din Bucuresci în silințele ce-'și dă, ca să întrețină bune relațiuni cu monarchia austro-ungară.

„Schimbarea ministerială ce s'a făcut primăvara trecută în România a îmbogățit pe monarchia noastră cu o interesantă și îmbucurătoare experiență. A ajuns atunci în fruntea afacerilor partidul, despre care se ḑicea pretutindenea, că e ostil față cu monarchia noastră, și se presupunea cu multă stăruință, că va trece cu cățĕl cu purcel în taběra rusească. Ce să veḑi însĕ? Din toate aceste prevederi rele nu s'a realisat nimic: „Cabinetul Catargiu-Lahovary își dă silința de a păstra amicia Austro-Ungariei cu tot atâta seriositate ca predecesorul lui imediat, cabinetul Rosetti-Carp, și ca predecesorul predecesorului seu, cabinetul Ioan Brătianu, căruia 'i-se imputase înclinarea spre Germania și Austro-Ungaria drept o greșală politică neiertată“.

Pentru noi, care totdeauna am sciut și la toate ocasiunile am și spus, că în România nici nu există, nici nu se poate constitui un partid rusofil, e lucru interesant și îmbucurător să vedem în sfîrșit constatarea aceasta chiar și în coloanele oficiosului „Pester Lloyd“.

Rĕmâne numai să vedem, dacă cabinetul Catargiu - Lahovary, care „își dă silința de a păstra amicia Austro-Ungariei“, se va susține și după-ce constatarea aceasta s'a făcut în coloanele oficiosului din Budapesta.

Teamă ni-e că nu!

După experiențele făcute de întreaga lume orientală, conducĕtorii politicei rusesci în țerile, pe care vor să 'și-le supună, nu spriginesc guvernul, ci oposițiunea, care vrea să le răstoarne. Pentru dînșii, care vor să facă ori-și-ce consolidare politică preste putință, nu e important ca aderenții Rusiei să stee timp mai îndelungat în fruntea afacerilor, ci ca mereu să se schimbe guvernele, mereu să se producă frămîntări, mereu să se risipească puteri în lupte interne.

Așa a procedat Rusia față cu Cazacii, așa față cu Polonia, așa față cu Tătarii; tot așa procede și față cu Bulgarii, față cu Sêrbii și mai ales față cu Românii.

De aceea nu e cu putință în țerile din Orient un guvern, care mai curênd ori mai târḑiu nu caută spriginul puterilor apusene. Căci precând Rusia, voind să facă ori-și-ce consolidare preste putință, lucrează pentru răsturnarea ori-și-cărui guvern, puterile apusene, dorind stabilitatea, spriginesc chiar și guvernele constituite sub înrîurirea rusească.

Se credea, că partidul, care aḑi se află în fruntea afacerilor României, ajuns odată aici, „va trece cu cățĕl cu purcel în taběra rusească“, fiindcă el fusese ajutat de propaganda rusească să răstoarne atât pe „predecesorul seu“, cât și pe „predecesorul predecesorului seu“.

Ajuns însĕ odată în fruntea afacerilor, acest partid creḑut rusofil s'a vĕḑut strîmtorat de o oposițiune, care combate cu toată hotărîrea înrîurirea rusească, și părăsit și de Rușii, care ajută numai pe cei-ce uneltesc răsturnări. Astfel nu-'i rĕmânea decât să caute spriginul puterilor apusene.

Nu mai încape însĕ nici o îndoeală, că va fi combătut cu aceleași arme, de care se folosise el, când se afla în oposițiune, și că nu va putè resista față cu o oposițiune, care se simte destul de tare, ca să respingă ajutorul propagandei rusesci.

Oamenii de stat ai României, preocupați mai presus de toate de interesele de conservare națională și cunoscênd mai bine ca alții scopurile politicei rusesci, nu pot decât să-'și dee silința de a câștiga pentru poporul român încrederea puterilor apusene. Toți deopotrivă o voesc aceasta, când se află în fruntea afacerilor, dar' nu toți o și pot face deopotrivă.

O fac mai vîrtos aceia, care, vĕḑênd mai clar, urmăresc acest scop mai fără de șovăire și astfel contribuesc mai mult ca alții la emanciparea spiritelor și la consolidarea statului român anume ca punct de razim pentru respingerea înrîuririi rusesci.

În timpurile grele ochii fraților nostri de preste Carpați mai ales asupra acestora se îndreptează, fiindcă s'a produs încetul cu încetul în conscienția țerii simțĕmêntul, că ei vĕḑ mai bine, cunosc mai bine împregiurările și sciu mai bine ca alții să treacă țeara prin mijlocul greutăților. Tot asupra acestora se îndreptează și ochii lumii apusene, când situațiunile sûnt grele.

Un ḑiar din Cluj, „Ellenzék“, organul aderenților lui Ludovic Kossuth, a publicat în numĕrul dela 19 Octomvrie nisce informațiuni, care aruncă multă lumină și asupra politicei externe a României.

Diplomația din Viena, — așa ne spune ḑiarul clujan, — a pus mâna pe un memorand secret, pe care generalul Ignatiev 'l-a adresat Țarului sûnt acum câțiva ani.

„Deoare-ce, — se ḑice în acest memorand, — „după cea mai umilă părere a mea, câtă vreme există Ungaria, putința ocupării Constantinopolului are să fie pentru noi mereu îndoioasă, ar trebui să facem înainte de toate pe Ungaria independentă, pentru-ca să tragem în partea noastră pe acest popor și altfel viteaz. Ungaria ar avè să fie mărită cu teritoriile însemnate pe aici alăturata hartă a Europei și ar fi pusă ca regat independent sub stăpânirea unui rege luat fie din dinastia de Habsburg-Lotaringia, fie din vre-o altă familie maghiară.

„Aceasta din urmă ar fi pentru politica noastră mai priincioasă, deoare-ce între Maghiarii și Slavii, care locuesc în mijlocul lor și pe care 'i-am mai sporì cu celelalte elemente slave anectate, s'ar produce adese-ori conflicte și frămîntări, care ar necesita intervenirea noastră în **interesul restabilirii păcii și a ordinei** și după toată probabilitatea ni-ar câștiga dreptul de a ocupa pe timp mai scurt ori mai îndelungat regatul, și apoi numai dela Țarul și dela executarea politicei noastre tradiționale ar atîrna, ca această ocupațiune provisorie preste vre-o cinci decenii să se termine fără mari greutăți prin o definitivă luare în posesiune.“

Aceasta e politica Rusiei față cu monarchia habsburgică și în deosebi față cu noi, popoarele ce constituesc regatul ungar. E tot politica urmată față cu Cazacii, față cu Polonia, față cu Tătarii, față cu Moldova și Muntenia: nici față cu România politica Rusiei nu poate să fie alta.

În gândul Țarului și în al sfetnicilor lui noi popoarele, pe care soartea ne-a aruncat din Alpi până în Marea-Neagră, n'avem să ne bucurăm de darul păcii, câtă vreme nu vom fi ajuns sub stăpânirea Țarului, ci trebue mereu să ne frămêntăm și să ne duşmănim unii pe alții, ca să-'i dăm Țarului pretexte de a intervenì în „*înțelesul restabilirii păcii și a ordinei*“.

Ademeniți de Ludovic Kossuth, omul orbit de ambițiuni, concetățenii nostri maghiari 'i-au dat odată Țarului asemenea pretexte, și sûnt acum patruḑeci de ani copitele cailor căzăcesci au călcat pământul nevinovat al țerii noastre.

Dacă nici astăḑi, după patruḑeci de ani, mulți dintre concetățenii nostri n'o înțeleg aceasta, ci fac haghialic pe la Turin, pe la Paris, ear' în urmă sfășie steaguri împĕrătesci, o înțeleg oamenii de stat ai României, care au să susțină o țeară călcată în mai multe rînduri de copitele cailor căzăcesci și sûnt, precum se vede, și din fire mai trezi și mai chibzuiți.

Regele României, pe care neuitatul nostru M. Eminescu îl numia Carol înghăduitorul, plin de încredere în poporul seu, într'un timp destul de scurt a lăsat să treacă toate partidele țerii la conducerea afacerilor publice, pentru-ca toți oamenii de stat ai României să aibă ocasiunea de a se dumerì, cum și de unde e amenințat statul român în existența lui, și să-'și dovedească destoinicia în întrebuințarea mijloacelor de apĕrare.

Așa înțelegem noi ceea-ce pentru oficioșii dela „Pester Lloyd“ e o „surprindere“.

Actualul guvern al României duce mai departe politica înaugurată de „predecesorul predecesorului seu“, fiindcă e guvern al unei țeri amenințate în existența ei și scie acum, cine-'și dă silința de a face în România stabilitatea preste putință; și acum vor fi înțelegênd fără îndoeală și membrii acestui guvern, ce rĕu e spiritul, pe care 'l-au propagat, precând se aflau în oposițiune.

Nu e nici un Român cu mintea întreagă și cu inima nestricată, care, cunoscênd odată adevĕrata stare a lucrurilor, nu se întreabă cuprins de îngrijire: Ce s'ar alege de noi, dacă mâne ori poimâne împĕrăția habsburgică n'ar fi destul de tare, ca să se susțină?!

De aceea toți Românii adevĕrați, fie ei aici, fie preste hotare, îndată-ce 'și-au dat seamă despre situațiunea generală, sûnt călduroși rîvnitori pentru tăria acestei împĕrății și duşmani ai celor-ce prin desbinări ori prin tainică uneltire scad puterea habsburgică.

Aceasta e „experiența interesantă și îmbucurătoare“, pe care oficioșii dela „Pester Lloyd“ o constată.

Întrebăm acum: Cum rĕmâne, după-ce experiența aceasta s'a făcut, cu dacoromânismul atât de mult trimbițat? Unde, în vieața poporului român, mai e loc pentru el? *Cine propagă* tendențele daco-romaniste? Noi, care nu vrem decât pace și bună înțelegere, ori aceia, care, ademeniți de Rusia, asmuță pe unii dintre cetățenii patriei comune asupra celoralalți? — Unde mai e rațiunea de stat, în vîrtutea căreia li-se face Românilor vieața nesuferită?!

Nu e în lumea aceasta decât Țarul, care e interesat, ca Români și Maghiari să se duşmănească între dînșii, și pe el îl servesc aceia, care-'i asmuță pe purtătorii de putere asupra Românilor sinceri.

Vivat sequens . . . Precum se vede, acțiunea de violență, începută prin organul archiereilor Miron Román și Mețianu contra fraților nostri ortodoxi, s'a transplantat și asupra Românilor de confesiunea unită. Eată ce cetim la primul loc în Nrul de ieri al lui „Magyarsàg“, un nou ḑiar „patriotic“ apărut în Cluj:

„Episcopul valach din Gherla. Sûntem plini de sinceră stimă față cu episcopul gr.-or. (adecă nu tocmai, ci gr.-cat. Red. „Trib.“) din Gherla. Ioan Szabó, — după-cum anunță o telegramă a noastră din Gherla, a făcut acum ceva, prin care merită mulțumitele întregei maghiarimi. Acutezat să se pună în fața sentimentelor unei părți a credincioșilor concreḑuți păstoririi sale, numai ca să poată fi drept. Acesta este preotul adevĕrat.

„Faptul, prin care episcopul din Gherla a pus în cea mai bună lumină patriotismul seu maghiar, tras câte odată la îndoeală, după telegrama informatorului nostru, este următorul:

„Epilogul procesului faimosului popă Vasilie Lucaciu, acusat de rĕsvrătire, se petrece acum înaintea episcopului dela Gherla Ioan Szabó. După-cum se scie, în toată țeara a produs mare resens faptul, că precând Vasilie Lucaciu sub cea mai grea acusă a stat șese ḑile înaintea tribunalului din Sătmar pe banca acusaților, pe atunci atât în Sătmar, cât și în tractul Seinilor în toate bisericile gr.-cat. popii fanatici dacoromâni au slugit în fiecare ḑi liturgii pentru Lucaciu. Episcopul din Gherla, aflând despre aceasta împregiurare, înainte de aceasta cu două luni a ordonat cercetare, a cărei resultat este, că **Alexiu Berinde**, protopopul tractul Seinilor, care a ordonat ținerea liturgiilor, este suspendat până la încheierea cercetării din oficiul protopopesc, ear' cu împlinirea agendelor protopopesci episcopul a însărcinat pe Ioan Hozás, profesor de limba română la gimnasiul din Sătmar (urmașul lui Lucaciu).

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Dascălul Pascal.

— Baladă. —

Pe buaș de mare
Vine-o corăbioară,
Neagră și smolită,
De maluri trântită;
Frumos poleită,
Gingaș zugrăvită.
În ea măre șede
Cinciḑeci de voinici,
Patruḑeci-și-cinci.
Cinciḑeci fără cinci.
Mai marele este
Gheorghiță Băcanu,
Turcul Ibrianu.
Dascălul Pascal
Cârma cârmuesce,
Pravila-'mi cetesce.
Lui că 'i-s'arată
Trei furtuni de vară,
Trei de primăvară;
Furtuna dintêiu
N'are căpĕtâiu,
Tare s'o umfla,
Dar' o contina;
Eară celelalte
Vasul o să-'l salte,
Și 'l-or răsturna,
Ei s'or îneca.
Cetia ce-'mi cetia,
Foi mai răsfoia
Și'apoi cuvênta:
— „Alei voi voinici
„Patruḑeci-și-cinci!
„Mie 'mi-s'arată
„Trei furtuni de vară
„Trei de primăvară,
„Ele s'or umfla,
„Vasu-or răsturna
„Eu m'oi îneca,
„Ear' voi îți scăpa,
„Nevestica mea,
„Cine-o să 'mi-o ia?
Gheorghiță Băcanu,
Turcu Ibrianu
Iute răspundea
Lui Pascal ḑicea:
— „Eu că 'ți-oi lua-o
„Frumos 'ți-oi purta-o
„Gingășel ca tine,
„De trei-ori mai bine.
Pascal mai stătea
Se mai chibzuia
Și'apoi ear' ḑicea:
„— Eu m'oi îneca,
„Calu-o rĕmânè
„Cine-o să 'mi-'l ia?“
— „Eu că-'l voiu lua,
„Frumos 'l-oi purta,
„Cu cioltare poleite,
„Cu strunele oțelite,
„De trei-ori mai bine
„Decum stă la tine“,
Ḑicea Ibrian,
Mare căpitan.
Vorba nu sfîrșia,
Furtuna 'ncepea,
Toți că se 'neca.
Dar' Pascal scăpa,
Alt vas cumpĕra,
Dincolo trecea,
La cheia nemțească
Să negustorească,
Să se pricopsească.

Un capitol din Darwin.

Comparația facultăților intelectuale ale omului cu cele ale animalelor inferioare.

Conformațiunea trupească a omului probează în destul de clar, că el este scoborîtorul unui tip inferior; ce e drept, se poate obiecta, că omul se deosebesce foarte de toate celelalte animale prin desvĕlirea facultăților sale mentale.

Fără îndoeală, că din acest punct de vedere diferența este imensă, admițênd chiar, că noi am compara momița cea mai bine organisată cu un sĕlbatec din eel mai de jos ordin, care nu are mai mult de patru cuvinte în limba sa, care nu scie a întrebuința nici un termin abstract, fie pentru a-'și exprima afecțiunile cele mai scumpe.

Diferența va rĕmânè de asemenea imensă, chiar dacă am compara pe sĕlbatec cu una dintre momițele superioare, civilisate, aduse prin educațiune a ocupa în raport cu alte animale locul, pe care cânele îl ocupă astăḑi în raport cu străbunii sei primordiali, — lupul și șacalul. — Fuegienii sûnt clasificați printre barbarii cei mai inferiori, cu toate aceste, călĕtorind pe vasul Beagle, am fost necurmat surprins, vĕḑênd trei indivizi din numita rasă, care trăiseră câțiva ani în Englitera și care cunosceau puțin limba acestei țeri, semĕnând Europeanului atât din punctul de vedere al caracterului, cât și al unei mari părți a facultăților intelectuale.

Dacă nici o ființă organisată, exceptând omul, nu ar fi posedat oare-care asemenea facultăți sau dacă aceste facultăți ar fi fost la acest din urmă altfel decât cum sûnt la celelalte animale inferioare, nu ne-am fi putut convinge nici-odată, că înaltele noastre facultăți nu sûnt decât resultanta unor desvoltări treptate. Dar' ușor se poate demonstra, că nu există nici o diferență fundamentală de acest soiu.

De sigur, că trebue a admite, că este deasemenea un interval cu mult mai mare între facultățile intelectuale ale unui pesce din ordinul cel mai de jos, cum e de pildă amphioxus, și între cele ale unei momițe din ordinul cel mai înalt, — decât între facultățile intelectuale ale acesteia și cele ale omului, — acest interval este cu toate aceste umplut de nenumĕrate gradațiuni.

Dealtmintrelea, neținênd seamă decât de om, nu este oare imensă distanța din punct de vedere moral între un sĕlbatec ca acela, de care vorbesce vechiul navigator Bejron, care își sfărîmă copilul de o stâncă, pentrucă scăpase din mâni un coș cu fructe, și între un Howard sau un Clarkson? Și apoi din punct de vedere intelectual nu este imensă distanța între un sĕlbatec, care nu întrebuințează nici un cuvênt abstract, și între un Newton sau un Shakespeare? Gradațiunile cele mai delicate leagă acest soiu de diferențe ce există între oamenii cei mai eminenți ai popoarelor celor mai înaintate și între cei mai grosolani sĕlbateci.

Am intențiune de a demonstra, că nu există nici o diferență fundamentală în ceea-ce privesce facultățile intelectuale între om și mamiferele din clasele mai superioare. Sûnt însĕ silit a tracta pe scurt părțile principale ale acestui subiect, din care fiecare la rîndul seu ar putè face obiectul unui capitol aparte. Însĕ fiindcă până acuma nici clasificațiunea facultăților intelectuale nu a fost universalmente adoptată, voiu așeḑa dar' cercetările mele în ordinea ce convine mai bine scopului ce-'mi propun, alegênd faptele ce m'au mișcat mai mult cu speranța, că ele vor face oare-care efect asupra spiritului cetitorilor mei.

Există fapte ce probează, că facultățile intelectuale ale animalelor din cea mai de jos treaptă stau mai presus decât cum se credea

„Protopopul suspendat Berinde altcum a prea meritat această procedură severă pentru uneltirile sale dacoromâniste ce demult continuă şi pentru care adese-ori a şi fost atacat în foile din Sătmar.

„Se înţelege, degeaba, căci a devenit şi mai sălbatec.

„Berinde a fost vestitul martor principal al lui Lucaciu, care mai întêiu a refusat a vorbì în limba maghiară înaintea tribunalului, deşì scie perfect ungurește. Urmând exemplul lui toţi popii citaţi ca martori cu îndërătnicie cerbicoasă au desconsiderat limba maghiară făcêndu-şi depoziţiunile.

„Cu bucurie salutăm pe episcopul Szabó cu acest prilegiu şi sperăm, că procedura sa energică a dumerit deajuns pe colegii lui Berinde, pe demagogii şi rĕsvrătitorii poporului".

Vom reveni.

Neajunsurile agricultorului.

(I.M.) Va fi bine, ca în aceste ḑile sĕ ne abatem puţin privirea dela învălmăşeala luptelor politice şi, deplin liniştiţi, sĕ ne ocupăm cu munca de toamnă a agricultorului din această ţeară. Căci dela bucuria ce o simte agricultorul în aceste ḑile, când îşi adună de pe câmp bucatele, la care a asudat în decursul primăverii şi al întregei veri, atîrnă în mare mĕsură îndestularea familiară şi nădejdea în putinţa de a acoperì dările directe şi indirecte, pe care este dator a le presta statului ca fiiu şi cetăţean.

Dela anul mănos atîrnă şi uşurătatea, cu care agricultorul poate suporta greul vieţii. Susţinêndu-se, după-cum cu toţii o scim, singur şi numai din puterea braţelor sale, agricultorul este lipsit cu totul de ori-ce alte venite fie ordinare, fie extraordinare.

Şi prelûngă toate aceste dînsul este acela, pe care se razimă temelia statului. Agricultorii avuţi ne arată o ţeară avută.

Ne vine de sine întrebarea: Oare întru adevĕr avuţi sûnt agricultorii nostri?

Dela rĕspunsul ce se poate da acestei întrebări ajungem cu uşurătate în poziţia de a cunoasce elementul agriculturilor, care este unul din cele mai importante în această ţeară. Şi de am fi ori-şi cu câtă bunăvoinţă în rĕspunsul nostru, nu putem fi decât drepţi şi, judecând după dreptate, sĕ spunem adevĕrul.

Elementul agricultor nu numai că sufere din causa puţin favoritoare a acestor anotimpuri, dar' sufere mai mult din causa preţurilor scăḑute în vinderea vitelor. Recolta nefavoritoare din acest an, precum şi de tot nerentabila economie de vite, au umplut de îngrijire pe economii nostri. Bine trebue sĕ ne însemnăm, că suferind economii nostri în aceste două direcţiuni, realitatea ni-'i arată din an în an tot mai scăpătaţi, tot mai săraci şi mai expuşi execuţiunilor ḑilnice.

Ba în aceste ḑile, după-cum sûntem informaţi, s'a mai adaus o calamitate: boala de gură şi de unghii între vite. Preţurile reduse la vite se vor mai reduce încă şi prin oprirea tîrgurilor. Ce va face economul? Împovorat de dări grele, întrat în datorii pe la deosebite casse, supus lipselor şi neajunsurilor familiare, toate aceste reclamă bani. Întrebarea este, de unde sĕ se scoată banii.

Ne cuprinde o nespus de mare îngrijire, când ne cugetăm vitrega soarte, la care au ajuns în genere toţi economii. În această îngrijire sûntem siliţi a întreba: Oare ce cugetă guvernul acestei ţeri şi ce paşi voesce a intreprinde pentru uşurarea sorţii economilor?

Când discutăm această cestiune nu avem în vedere numai pe economii români, ci avem în vedere pe toţi acei cetăţeni, care se numesc talpa ţerii. Chiar de aceea în aceste ḑile ar face asupră-ne o bună impresiune vestea ce o am putè înregistra, că în parlamentul ţerii s'au aflat voci, care sĕ atragă atenţiunea guvernului şi asupra rĕului, de care sufer economii nostri.

Căci adevĕrul vorbind, nu este „ţeranul" născut numai pentru poveri, ci şi pentru o soarte mai uşoară. Ear' guvernul acestei ţeri are nu numai chiemarea, dar' şi îndatorirea, ca sĕ privească cu mai multă atenţiune la elementul agricultor, care nu numai dă cel mai mare contingent în armată, dar' totodată şi contribue cu avutul seu la tot aceea ce servesce spre mărirea patriei.

Se cade după toate aceste ca acest element sĕ fie negles, acest element sĕ fie aproape dat uitării?

Nu, aceasta de loc nu este bine şi deloc nu corĕspunde intereselor de vieaţă pentru acest stat. Chiar de aceea ar trebuì ca sĕ se îngrijască atotputernicii ḑilei mai mult de soartea poporului de jos, decât de „maghiarisarea" lor. Poporul, fie român, fie sas sau croat, va rĕmânè în toate împregiurările nemaghiarisat, chiar şi atunci, dacă va ţinè domnia ungurească încă două veacuri.

Aceasta ni-o arată firea lucrurilor. Ni-o arată cu mai multă tărie, — chiar în ḑiua de astăḑi — cultura de tot inferioară a Maghiarilor.

Vadă dar' stăpânii ḑilei mai mult de nevoile ţerii; mai mult de lipsele şi miseria, cu care se luptă poporul muritor, decât sĕ se avênte cu dorul la nerealisabila „idee de stat maghiar", căci poporul nu scie de idei, ci cearcă realitatea.

Este după toate aceste în interesul tuturor locuitorilor acestei ţeri, ca sĕ pretindă cu glas puternic „uşurarea sorţii agricultorilor". Ear' noi deloc nu ne îndoim, că guvernul baremi pe un moment îşi va întoarce faţa şi cătră agricultorul, care trăesce în noroiul miseriei!

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiiu, 10 Octomvrie st. v.

Visita Ţarului în Berlin.

Despre primirea ce s'a fost făcut Ţarului în Berlin, precum şi despre resultatul întrevederii lui cu împeratul Germaniei se vorbesce încă mereu în presa europeană şi tot mai mult iese la iveală, că Ţarul nu a fost primit decătră poporaţiunea germană cu rĕceala, de care se presupunea şi vorbia la început. Din contră ni-s'ar părè, că împărtăşirile ce s'au rĕspândit din Berlin pe timpul petrecerii Ţarului aeolo au fost puse la cale de corespondenţii ḑiarelor dela bursă jidănesci anume, pentru a duce lumea în rătăcire şi a o face sĕ creaḑă, că relaţiunile dintre cele două puteri învecinate nu o sĕ mai fie niciodată acele, care erau în timpul celor din urmă vre-o câţiva ḑeci de ani. Deja importantul ḑiar „Die Post" din Berlin a declarat de mincinoase toate acele sciri şi acum vine un ḑiar rusesc bine informat, care secundează întru toate foaiei germane din cestiune. „Graşdanin" află din isvor competent, că persoanele, care s'au reîntors dela Berlin, se exprimă cu multă satisfacţie despre primirea Ţarului în capitala Germaniei şi au adus cu sine suveniri foarte simpatice. După „Graşdanin", împărtăşirile foilor din străinătate şi în special ale celor franceze, că întrevederea a avut un caracter rece, s'au dovedit de neadevĕrate şi cu desĕvîrşire neîntemeiate.

Proclamaţiunea noului rege al Portugaliei.

Regele Carlos, succesorul decedatului rege Luiz din Portugalia, a emis o proclamaţiune, în care ḑice, că regimul tatălui seu are sĕ rĕmână în istoria Portugaliei un period al păcii, al libertăţii, al toleranţei şi al desvoltării morale şi economice. El însuşi va ţinè cu credinţă la instituţiunile politice ale ţerii şi se va nisuì totdeauna a promova puterea şi prosperarea Portugaliei, pentru-că astfel sĕ câştige aderenţa poporului şi sĕ calce pe urmele regelui Luiz. El joară, că va menţinè religiunea romană apostolică şi integritatea regatului şi va executa constituţia politică a poporului şi legile regatului, îngrijindu-se de bunăstarea generală a poporului. La sfîrşit regele declară, că ministrii vor rĕmânè în funcţiunile lor actuale

Deschiderea Scupcinei sêrbesci.

Scupcina sêrbească s'a deschis la 20 l. c. prin un mesagiu de tron cetit de regentul Ristici. Mesagiul de tron resumează înainte de toate evenimentele ce s'au petrecut dela ultima sesiune a Scupcinei încoace, accentuează noua constituţie, abdicaţiunea dela tron, instituirea regenţei şi ungerea regelui şi numesce abdicaţiunea dela tron a regelui Milan drept un act de jertfă patriotică, pe care naţiunea îl întîmpină ca pe începutul unui regim parlamentar mai progresat, deoare-ce în Alexandru privesce pe purtătorul unei noue şi mai norocoase ere. Mesagiul constată cu mare satisfacţie participarea numeroasă la festivităţile ungerii, prin ceea-ce naţiunea sêrbească a dat expresiune sentimentelor ei de adûncă mulţumire pentru bine meritata dinastie naţională şi iubirii sale pentru tînĕrul rege. Mesagiul mulţumesce domnitorilor străini şi căpeteniilor de stat, care au felicitat pe regele. El anunţă următoarele proiecte de legi: Despre organisarea armatei şi reforma miliţiei naţionale, prelûngă susţinerea actualului sistem de cadre, mai departe despre regularea raportului bisericii cătră stat, accentuând cu mulţumire restabilirea ordinei în biserică, în sfîrşit proiectul reclamat de noua constituţie. Mesagiul exprimă convingerea, că lucrările de reformă reclamă în mod imperativ atât pacea internă, cât şi cea externă, constată raporturile amicale şi normale cu statele învecinate şi cu celelalte state şi accentuează, că a succes nu numai a desvolta prietenia ce există cu puterile, ci a o şi completa cu noue succese. În sfîrşit mesagiul exprimă firma voinţă, de a scutì concordia şi pacea Peninsulei-Balcanice şi de a promova desvoltarea independentă a popoarelor balcanice.

Corespondenţa macedoneană
a „TRIBUNEI".

Macedonia, 2/14 Octomvrie 1889.

La Sibiiu.

Ori încătro te-ai întoarce, tot de duşmani ai naţiunii dai, toţi care caută a-'ţi răpì limba, a te înstrăina de neamul tĕu românesc şi a-'ţi impune un alt neam, a-'ţi impune limba lui şi vieaţa lui.

În toate timpurile Românii au trebuit sĕ se lupte necurmat pentru conservarea neamului lor strămoşesc.

Astăḑi mai mult ca ori-când lupta a devenit tare, luptă de moarte. Precând pe alte timpuri toţi Românii se grupau într'un cuib, cuib de vulturi, cum o ḑic vecinii nostri, unde, retraşi de inimici, îşi petreceau vieaţa uniţi frăţesce toţi cu aceleaşi gândiri şi cugete, astăḑi duşmanii nostri au sĕmĕnat între noi discordia, au învrăjbit pe fraţii nostri şi au iscat lupta între fraţi.

Aşadar' cca mai înverşunată luptă este între Români despărţiţi după aspiraţiunile fiecărora în două; unii care susţin grecismul şi ceialalţi adevĕratul scop strămoşesc, căci dela părinţi au moştenit conservarea limbii şi naţiunii române.

Adversarii nostri, deşi şi dînşii Români de nascere, conduşi şi adăpaţi de sentimentele grecismului, caută a pune stavilă înaintării românismului şi a-'l discredita în afară, presentându-'l ca nulă.

De aceea de multe-ori se vede prin gazetele fanarioţesci descriind situaţiunea românismului din Macedonia ca fiind deplorabilă şi că grecismul este într'o stare înfloritoare.

Apoi inimicii causei mai publică şi prin organele românesci tot asemenea bazaconii, şi ca sĕ străcoare prin foile românesci astfel de neadevĕruri, pentru Greci este foarte uşor. Ei (grecomanii) pun masca românismului şi, prefăcêndu-se că în interesul naţional publică cele cuprinse în expunerea lor, obţin ca sĕ li-se publice cele susţinute.

Ce fac organele fanarioţesci pe urmă? Reproduc întocmai cele ḑise de acel ḑiar plus şi vre-o coloană de critică, care ei adaug descriind şi înegrind situaţia românismului.

În diferite moduri caută adversarii nostri a ne stînge; şi fiindcă sciu, că flacăra românismului, aprinsă în inimile Românilor dela Balcani, nu se stînge, ci din contră ia proporţiuni mai mari şi se întinde mereu şi cuprinde pe ceialalţi fraţi, de aceea campania prin gazete şi prin alte mijloace, ca sĕ împedece pe ceialalţi de a-'şi îmbrăţişa românismul.

Căci lucru natural, dacă românismul ar descresce în Macedonia şi n'ar da importanţă, pentru-ce Grecii cu toată haita lor şi toate organele lor se ocupă de românism.

De un om, de care nu-'ţi impune frică nici-decum şi nici-odată, nu te-ai fi ocupat; prin înseşi publicaţiunile foilor duşmănoase causei române din Balcani se deduce, că românismul nu este cum îl descriu ele, ci înfloritor.

Apoi nici că avem pretensiunea ca sĕ învingem aşa în scurt timp cu mijloace insuficiente pe inimicul stabilit în vetrile străbune de atâtea secole. Avem însĕ speranţă în Dumneḑeu, că causa noastră fiind sfântă, ne va ajuta ca sĕ ne ajungem scopul.

Implorăm ajutorul lui Dumneḑeu în causa noastră atât de dificilă. Da, foarte dificilă şi anevoioasă, unde vieaţa individuală nu este nici un moment sigură.

Nu voiu relata decât un singur fapt foarte proaspĕt, care se întêmplă chiar în aceste momente.

În mijlocul oraşului, pe strada mare, în faţa lumii, acum n'a trecut nici o jumĕtate de oară, se omoară un om, lovit de glonţul unui Turc sătean. Şi pentru care motiv? Nic unul, din plăcere, fiindcă Turcul voia sĕ-'şi încerce pistolul seu, dacă întră în carne omenească.

Am fost la faţa locului, condus de mulţime, care alerga sĕ vadă pe omorîtul scăldat în sânge. Pacientul era încă în vieaţă abia după o jumĕtate de oară şi mai bine a ajuns un agent al poliţiei, care întrebă pe pacient, că ce s'a făcut cel-ce îl lovì!! A făcut procesul verbal pe un petec de hârtie, aflat din întêmplare prin buzunar. Şi eată tot procesul acestei crime: „Din care sat eşti?" Resp. „Cum te chiamă?" Resp. şi atâta tot.

Apoi a venit medicul primar, care a constatat unde este lovit şi atâta tot, şi a spus ca sĕ-'l ridice la vre-o casă, fiindcă zăcea pe stradă.

Deci poliţia după o jumĕtate de oară vine la faţa locului într'un oraş mic ca al nostru şi întreabă pe pacient, unde s'a dus omorîtorul.

Ori-cine îşi poate închipuì, că cu câtă siguranţă trăim în Ţeara-Turcească.

Prelûngă vieaţa amărîtă, pe care o ducem aici, ni-o mai amăresc şi nesocotiţii observând că nu facem nimic pentru românism.

Şi iada rîdea de lup des, precând dînsa era pe balcon la adăpost şi lupul trecea pe jos. Şi un proverb românesc nostim ḑice: „Numai cu vorba nu se face ciorba".

Meciu Bon.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarchul a sosit în 19 ale lunii curente în Meran şi a fost primit la gară de Archiducele Francisc Salvator şi de autorităţile civile. Monarchul dela gară a plecat în trăsură la castelul Trauttmansdorff.

*

Numire. Presidentul tribunalului din Braşov a numit pe juristul absolvent Andreiu Molnár de practicant în drept fără diurnă la acel tribunal.

*

Consistorul metropoliei de Carloveţ este convocat prin administratorul patriarchal pe 11/23 ale lunii lui Noemvrie, — spune „Foaia Diecesană", — spre a delibera între alte multe obiecte momentuoase şi asupra terminului convocării congresului pentru alegerea de patriarch sêrbesc.

*

La alegerile comunale din Orĕştie, care au avut loc în 21 Octomvrie a. c., s'au ales prin aclamare următorii domni: de primar al oraşului Frideric Acker, primul senator Alexandru Székely, al doilea senator Daniil David, fişcal Dr. Armin Klein, notar-suprem Petru Dragits, vice-notar Robert Rideli, protocolist Oscar Kirchner, cancelist Aloisiu Solnitzky, cassar W. Schuller, inginer orăşenesc G. Bocz.

*

Revidarea municipiilor, la ordinul ministrului de interne, a început deja a se face în toată ţeara. Până acum s'a revidat administrarea cassei comitatelor Cluj şi Pesta, apoi a oraşelor Cluj, Verşeţ, Cinci biserici şi Lugoj. Secretarii ministeriali, revisorii, iau protocoale detailate despre stările de lucruri. Aceste protocoale se trimit ministerului de interne, aici se desbat apoi lipsele ce se află prin comitate ori relele ce sûnt de a se îndrepta.

*

Comitetul central de alegere al comitatului Sibiiu va ţinè Vineri în 25 Octomvrie n. a. c. la 4 oare d. a. o şedinţă în casa comitatului. Se vor desbate cestiuni privitoare la reclamaţiuni. Şedinţa e publică.

*

Afacerea regaliilor de cârcĭmărit în Cluj. Ministrul de finance a respins cererea representanţei orăşenesci din Cluj, pentru concesiunea de a practica dreptul de cârcĭmărit pe un timp de 3 ani, relative 6 ani. Practicarea dreptului de cârcĭmărit în acesti ani ar fi adus oraşului un venit de câteva mii fl., deoare ce venitele cârcĭmăritului ar fi fost mai mari decât suma de despăgubire pentru acest drept. Ministrul însĕ a rĕspuns, că acele câteva mii de fl. sĕ le câştige atunci mai bine statul. Precum însĕ oraşul Cluj a avut totdeauna pretensiuni de a fi „ales" dintre alte oraşe ale ţerii, cerênd în continu privilegii, această afacere n'a rĕmas numai într'atâta. A fost lipsă, ca primarul Clujului sĕ alerge într'un suflet până la minister şi sĕ facă vrajbă. Ce rĕspuns va fi adus dela minister, încă nu scim.

*

Repertorul teatrului orăşenesc din Sibiiu pe sĕptĕmâna aceasta este următorul: Astăḑi, Marţi, „Die beiden Leonoren", de Paul Lindau. Mercuri „Die Giegerln von Wien". Joi „Martha", operă de Flotow. Sâmbătă „Die bezähmte Wiederspenstige", de Shakespeare. Duminecă „Die Hochzeit des Reservisten".

*

Un statut contra chelnĕriţelor. Magistratul oraşului Cluj a compus un statut pentru îmbunătăţirea miseriei sociale, care s'a desvoltat în capitala „Kultur-egylet"-ului prin năvălirea de chelnĕriţe şi prin purtarea lor nefĕrmurit de desfrĕnată. Acest statut se desbate chiar acum de comisia juridică; cu începutul lunii viitoare el va întra în valoare de lege.

*

Tren oprit de un copil. Un tren mixt de pe linia Muncaciu-Beschiḑi a fost silit sĕ se oprească între staţiile Pothering şi Muncaciu, după-ce se dete semnalul de alarmă. Călĕtorii deteră năvală din vagoane afară, creḑênd că se întêmplase vre-o nenorocire. Şi se putea întêmpla, dacă maşinistul nu opria la vreme trenul. În adevĕr, un copil mic de Ţigan alerga sărind pe linie fără nici o grije de trenul care îl ajungea din urmă. După-ce se oprì trenul, căutară copilul; dar' el dispăruse.

*

Cea mai nouă dramă a Carmen Sylvei. Într'un ḑiar din Bucuresci aflăm scirea, că regina României a isprăvit o piesă teatrală, al cărei subiect e tras din istoria noastră, combinat cu mai multe balade şi legende poporale. O traducţiune din această piesă va fi representată pe scena teatrului naţional din Bucuresci.

*

Şedinţa publică a Academiei Române. Vineri în 18 luna cur. s'a ţinut la Academia Română o şedinţă publică. Dom-

---

de obiceiu. Nu însĕ cu aceasta mĕ voiu ocupa acum, ci mĕ voiu mulţumì a arĕta câteva exemple de deosebirea facultăţilor la individele ce aparţin unei aceleeaşi specii, ceea-ce constitue pentru noi un punct de mare însemnătate. Însĕ ar fi de prisos de a întra în prea multe detalii asupra acestui punct, pentru-că cercetările mele m'au adus la sciinţa, că toţi aceia, care au studiat lung timp animalele de mai multe specii, între care şi pasĕrile, cu toţii cred, că individele se deosebesc foarte mult între ele din punctul de vedere al facultăţilor lor intelectuale. Şi tot atât de nefolositor ar fi de a cerceta, cum s'au desvoltat aceste facultăţi la animalele cele mai inferioare, precât e zadarnic a căuta originea vieţii; căci aceste sûnt probleme reservate unei epoce viitoare, încă foarte depărtată, — dacă cumva este dat omului de a le resolvì vre-odată. Omul posede aceleaşi sensuri ca şi animalele, intuiţiunile lor fundamentale trebue dar' sĕ fie aceleaşi. — Omul şi animalele au câteva instincte cu totul comune: dragostea de vieaţă, dragostea sensuală, dragostea mamei cătră micii sei, aptitudinea acestora pentru a suge şi aşa mai încolo. Omul, cu toate aceste, are mai puţine instincte chiar decât animalele cele mai apropiate de el. Orangutanul din insulele Sonde şi Chimpanzul din Africa, îşi construesc pentru a durmì paturi; ambele specii au acelaşi obiceiu, s'ar putè dar' conclude, că acest fapt este datorit instinctului, dar' noi nu putem afirma, că el nu resultă de acolo, că ambele specii au încercat aceleaşi nevoi şi posed aceleaşi facultăţi de judecată. Aceste momiţe, pe atât cât putem admite, recunosc numeroasele fructe veninoase ale tropicelor, facultate pe care omul nu o are.

Dar' precum animalele domestice, când le lăsăm în libertate primăvara, mănâncă adese ierburi veninoase, pe care apoi le evită, tot aşa şi momiţele învaţă prin propria lor experienţă sau prin aceea a părinţilor lor a recunoasce fructele, pe care trebue a le alege. Este sigur, după-cum vom vedè, că momiţele încearcă o frică instinctivă la vederea şerpelui, precum şi a altor animale primejdioase.

Numĕrul mic şi simplicitatea relativă a instinctelor la animalele superioare stă într'un contrast foarte simţitor cu acele ale animalelor inferioare. Cuvier susţinea, că instictul şi inteligenţa sûnt în raport invers. Alţii au creḑut, că facultăţile intelectuale ale animalelor din clasele cele mai de sus nu sûnt decât instincte desvoltate încetul cu încetul. Pouchet însĕ a demonstrat, că nu există în realitate nici un raport invers de acest soiu.

Insectele, care au instinctele cele mai remarcabile sûnt în acelaşi timp şi cele mai inteligente. Animalele cele mai puţin inteligente din clasa vertebratelor, precum pescii şi amfibiile, nu au instincte complicate. Printre mamifere, animalul cel mai remarcabil prin instinctele sale este Castorul, care posede o mare inteligenţă.

Herbert Spencer ḑice, că primele licăriri ale inteligenţei s'au desvoltat prin îmulţirea şi coordonarea acţiunilor reflexe; afară de aceste, deşì cea mai mare parte din instinctele cele mai simple se confundă cu acţiunile reflexe într'atâta, cât mai că e cu neputinţă de a le deosebì bună-oară sugerea la animalele tinere; totuşi instinctele mai complete par a se forma independent de inteligenţă.

Sûnt însĕ foarte departe de a voì sĕ neg, că acţiunile instinctive pot sĕ-'şi peardă caracterul lor fix şi natural şi de a fi înlocuite cu alte acţiuni sĕvîrşite prin libera voinţă.

Pe de altă parte oare-care acte de inteligenţă ce se vĕd de exemplu la pasĕrile din insulele oceanului, care învaţă a evita pe om, acte ce pot a se transforma în instincte hereditare, după-ce au fost practicate de mai multe generaţiuni. Însĕ cea mai mare parte dintre instinctele complexe par a fi fost dobândite cu totul altfel, prin selecţiunea naturală a variaţiunii actelor instinctive mai simple.

Aceste variaţiuni par a resulta din aceleaşi cause necunoscute, care pricinuind uşoare variaţiuni sau diferenţe individuale în celelalte părţi ale corpului, înrîuresc deasemenea şi asupra organisaţiunii cerebrale şi determină schimbări, pe care noi în nesciinţa noastră le credem spontanee.

(Urmare.)

nul D. A. Sturdza a făcut o comunicare despre starea actuală a numismaticei române şi în special despre descoperirile de monede românesci făcute în anii din urmă. Dl V. A. Urechie o comunicare despre chrisovul şcoalelor dela 1776.

*

Regele Portugaliei Ludovic I. a murit Sâmbătă înainte de ameaḑi la 11 oare. El s'a născut în 1838, s'a suit pe tron în 1861, ear' în 1862 s'a cununat cu Maria Pia, fiica regelui Victor Emanuel din Italia. El a fost bolnăvicios din fire. S'a ocupat şi cu literatura, a tradus în limba portugeză operele lui Shakespeare. Următorul lui are să fie ducele de Braganza, ca rege numit Carlos I.

*

Financele Rusiei. Ultimul an financiar a dat în Rusia un plus de 37 milioane ruble.

*

Drum de fer cu o singură şină. Drumurile de fer sûnt expuse să sufere o mare revoluţiune. La Portland în America s'a construit în timpul din urmă o locomotivă-velociped. Ea a fost transportată la New-York şi supusă avisului oamenilor celor mai competenţi în materia aceasta. Maşina cântăresce 22 de toane cu tender cu tot, care e lipit de locomotivă. Înălţimea maşinii e de 14 picioare şi jumătate. Ea se razimă dinainte pe o singură roată, al cărei diametru e de aproape 8 picioare, îndărăt pe două roate mai mici, pentru echilibru, aşeḑate una îndărătul alteia. Roatele se găsesc toate pe aceeaşi linie. Maşina are două cilindre. Vagoanele de pasageri au o lărgime de 4 picioare, o înălţime de 14 picioare şi o lungime până la 40 picioare. Cel mai lung vagon are locuri pentru 108 persoane. Trenul aleargă pe o singură şină; în aer drept de asupra şinii şi perfect paralel cu dînsa se află o grindă. Posibilitatea deraliării e foarte mică. Roatele dela locomotivă şi vagoane sûnt excavate, aşa că îmbucă şina.

Teatru. Primul debut în sesonul acesta al d-şoarei Betty Müller a avut loc aseară în drama „Die Waise aus Lowood". Ca toate scrierile dramatice ale doamnei Şarlota Birch-Pfeiffer, drama „Die Waise aus Lowood" e sentimentală şi zidită pe motive romantice, une-ori fantastice până la imposibil. Subiectul piesei e mai potrivit pentru o naraţiune poetică, decât pentru o dramă, e atât de simplu şi lipsit de ori-şi-ce ciocniri agitate ale patimilor şi desnodământul din actul ultim e fără de efect, chiar pentru-că el se prevede dela începutul actului II., şi nici o încurcătură dramatică nu împedecă mersul monoton al acţiunii.

Representaţiunea piesei merită însă mai multă vorbă. Rolul dlui Rottmann, dar' mai ales al domnişoarei Betty Müller, — cunoscută publicului sibiian de acum doi ani, — a fost cât de bine interpretat. Dl Rottmann, ca lord Rochester, a zugrăvit cu destoinicie firea de Englez în actele II. şi III., ear' în actul ultim a jucat cu efect pe sentimentalul. Domnişoara Müller a jucat preste tot cu multă vervă, simpatic şi natural. Domnişoara Förster, ca Mistress Reed, a fost şi aseară ca ori-când o apariţiune rece şi îmărmurită; domnişoara Marieta, după felul ei, a jucat copilăresce. Doamna S. Müller încă a apărut puţin pe scenă, ca să dispară din piesă într'un mod puţin explicabil. Jocul dlui Freytag e demn de laudă; una numai e de observat; dl Freytag de multe-ori vorbesce prea încet, în vreme-ce suflerul în continuu vorbesce prea tare.

VARIETĂŢI.

(Instrumente de tortură moderne). Se scrie din Viena:

De curênd a murit la Innsbruck un domn bătrân, care toată vieaţa s'a ocupat cu colecţionarea de anticuităţi.

Într'un dulap s'a găsit pe o despărţitură eticheta următoare: „Instrumente de tortură din veacul 16". Înlăuntru sûnt fel de fel de instrumente, cu care se schingiuiau oamenii în acela vremuri; numai vederea lor inspiră groază.

Pe despărţitura dealături era lipită eticheta: „Instrumente de tortură din veacul 19". Când se deschise această despărţitură, se găsiră . . advertismente de ale perceptorilor, chitanţe de bir, poliţe etc . .

(Adese rĕul vine cu bine.) George Winch un tinĕr măcelar din New-York, a sărutat fără voea ei pe o frumoasă şi tinără bucătăreasă, care venise de dimineaţă în măcelărie să cumpere carne.

Ruşinoasa fată, fiind scandalisată de fapta asta, dete în judecată pe îndrăsneţul măcelar.

Winch fu condamnat la o amendă mare.

Ḑiarele au dat seamă despre afacerea aceasta picantă, publicând numele condamnatului şi alte amănunte despre dînsul.

N'a trecut mult şi Winch primì o scrisoare dela un advocat din Sidney, prin care era informat, că o rudă a sa moartă de 19 ani îi lăsase o moştenire de 500 mii de franci.

Advocatul făcuse înzadar o mulţime de încercări ca să descopere pe fericitul moştenitor şi numai după-ce cetise în ḑiare darea de seamă despre procesul sărutatului, aflase de existenţa lui şi de oraşul, în care locuia.

(Cât costă fumatul.) Un agricultor, care este acum de 80 ani, începuse să fumeze tutun decând era de 13 ani. El chiar de atunci a avut idea americană, de a nota în fiecare ḑi banii ce da pe tutun. Consumase tutun 67 de ani.

Acum în urmă a făcut socoteala fumatului şi a găsit, că dacă el ar fi depus aceeaşi sumă la fiecare şese luni cu dobândă compusă, astăḑi ar fi avut un milion şi ḑece mii de franci!

POSTA ULTIMĂ.

Stuttgart, 21 Octomvrie n. După-cum se scie, linia domnitoare a dinastiei Württemberg-iane se stînge prin actualul principe de coroană Wilhelm. Dacă acesta moare fără succesor bărbătesc, coroana trece la linia catolică a dinastiei. Ieri un sodal a descărcat un pistol asupra prinţului Wilhelm strigând: Ar fi timpul suprem, ca Württemberg-ul să capete un rege catolic. Puşcătura nu a nimerit şi atentatorul a fost arestat.

Budapesta, 21 Octomvrie n. Casa deputaţilor. Deputatul Ignatie Helfy întreabă pe preşedinte, că Preaînaltul autograf fi-va împărtăşit şi casei în mod oficial? Ministrul-preşedinte a declarat, că acest obiceiu nu a existat până acum, prin urmare nici acuma nu e de lipsă să se facă. Helfy ţine, că publicarea în foaia oficială e insuficientă, şi observă, că în curênd are să-'şi facă excepţiunile sale cu privire la un pasagiu din autograf. Ministrul de honveḑi, baronul Fejérváry răspunde la interpelaţiunea lui Irányi şi întreabă, de ce nu a excepţionat el şi alte colori de signal şi de ce tocmai coloarea neagră-galbină? El declară, că întrebuinţarea unora şi acelorași colori de signal la armata comună şi la honveḑime e legală. Irányi a răspuns, după ceea-ce răspunsul ministrului s'a luat la cunoscinţă cu majoritate covîrşitoare.

Viena, 21 Octomvrie n. Kálnoky va cerceta pe principele de Bismarck în decurs de 14 ḑile.

Paris, 21 Octomvrie n. Prinţul din Bulgaria, care aseară voia să plece la Londra, 'şi-a amânat călătoria în ultimul moment.

Budapesta, 21 Octomvrie n. Ministrul de interne a trimis municipiilor o scrisoare circulară relativ la alegerile de funcţionari comitatensi şi a cerut cea mai strictă considerare a cualificaţiunii teoretice, a destoiniciei fisice de muncă, a caracterului nepătat şi vredniciei de încredere, precum şi desconsiderarea intereselor personale şi familiare.

Genua, 21 Octomvrie n. Părechia imperială germană a plecat ieri după un rĕmas bun cordial dela familia regală italiană şi a ajuns aici salutată fiind cu frenesie de poporaţiune. Preste noapte din causa ploii a stat aici şi a plecat astăḑi dimineaţă cu vaporul „Kaiser" între cele mai însufleţite ovaţiuni.

Stuttgart, 21 Octomvrie n. Atentatorul pare a fi un anarchist, ear' nu un fanatic catolic. El a spus în mod fals numele şi locul nascerii.

Agram, 21 Octomvrie n. Comisiunea exmisă pentru desbaterea propunerii de încorporare a Dalmaţiei a hotărît respingerea ei din causa timpului nefavorabil, a accentuat însă aparţinerea Dalmaţiei la Croaţia.

Berlin, Se ḑice, că Ţarul a explicat lui Bismarck toastul seu pentru principele Montenegrului într'acolo, că Nichita este unicul amic al Rusiei în Orient.

SERVICIUL TELEGRAFIC
al „TRIBUNEI".

Viena, 22 Octomvrie n. Se vorbesce, că Archiducele Ioan are de gând să renunţe la titlul de Archiduce austriac şi să se stabilească definitiv în America sau Elveţia. Causa se ḑice că este zădărnicia silinţelor sale de a redobândì un post activ în armată.

Stuttgart, 22 Octomvrie n. Atentatorul Klaiber nu este alienat. El susţine a fi membru al clubului anarchistilor. Cancelarul imperial sosesce aici la 25 Octomvrie st. n.

Belgrad, 22 Octomvrie n. Membrii Scupcinei s'au presentat astăḑi la regele. Presidentul Pasici a ţinut o alocuţiune, în care a ḑis, că naţiunea sêrbească este firm hotărîtă să se adune în giurul tronului tinĕrului rege. Regele a răspuns, că el va merge totdeauna pe cărarea tradiţiunilor iubitei sale naţiuni.

Bibliografie.

Vor apărè în curênd:

1. *Prosodia latină* pentru clasele IV. şi V. de gimnasii şi licee, de Gh. Dem. Teodorescu, profesor de limba latină la liceul Mateiu Basarab.

2. De acelaşi: *Tristele lui Ovidiu* (elegii alese) pentru clasa a IV-a gimnasială, conform programei.

S'a pus sub presă şi va apărè în cel mai scurt timp posibil:

Codicii români procedaţi de constituţiunea regatului şi urmaţi de legile, regulamentele şi decretele cele mai usate şi de interes general actualmente în vigoare, în România.

Colecţiunea completă a întregei legislaţiuni române în vigoare colaţionată cu textele oficiale. anotată cu trimiteri la legislaţiunile străine, care au servit de model legiuitorului nostru, cu corelaţiunea între ele a articolilor diverselor codici, legi, regulamente şi decrete şi cu reproduceri de texte aprobate, cum şi cu toate observaţiunile necesare armonisării şi concordanţei diverselor dispositiuni legislative de Constandin Şerbescul, licenţiat în drept, advocat din Baroul Galaţilor.

Un volum de aproximativ 50 de coale de tipar de câte 32 pagine, imprimat cu caractere mĕrunte; *Nonpareille* textul şi *Perle* notele din josul paginilor, ediţiune portativă în genul colecţiunilor franceze a lui *Tripier* şi a lui *Rivière*, *Faustin Hélie & Paul Pont*, formatele de buzunar, cuprinḑênd:

1. Constituţiunea.
2. Codicele civile.
3. Codicele de procedură civilă.
4. Codicele de comerciu.
5. Codicele penale.
6. Codicele de procedură penală.
7. Codicele de justiţie militară.
8. Codicele de justiţie maritimă.
9. Codicele Silvice.
10. Legile, regulamentele şi decretele usuale în ordine cronologică.

„Fântâna Blandusiei". Foaie literară-politică săptămânală. Fundată de Mihail Eminescu. Sumarul numĕrului 2. (Seria II.) Civili şi militari, Ioan Popescu. — Şi dacă ramuri (autograf), M. Eminescu. — Ecouri. — Politica, Neutru. — Flecării, L. Gh. Nicoleanu. — Haig, întemeietorul Armeniei, O. T. B. — De preste munţi, Alt moţ. — La fereastră (poesie), Tr. Negrescu. — Scene şi portrete, Mălin. — Cronica scientifică, Stineanu. — O ciudăţenie, L. Gh. N. — Poeţi străini (L. Uhland), Tr. Negrescu. — Hora Lunilor, I. S. Spartali. — Istoria alergărilor, Schmitt. — Ḑiare şi reviste, Scotocilă. — Staturi casnice, Joiţa. — Curierul teatrelor, Marion. — Varietăţi. — Litania fetelor. — Călindarul săptămânal. — De urît. — Posta redacţiunii.

Foiţe: Nevasta altuia, Th. Dostoievski. — Frate de dincolo, Al. I. Hodoş.

LOTERIE.

Tragerea din 19 Octomvrie st. n.

Budapesta: 62 6 49 41 77.

Călindarul ḑilei.

11/23 Octomvrie.

Iulian: Apost. Iacob.
Gregorian: Ioan C.
Soarele: răsare 6.21, apune 5.9.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 22 Octomvrie, 6 oare dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.5).		Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vêntului
Observată	Diferenţa din preḑină			
720.6	—0.4	+10.2	+21.2 +9.0	S

Din ţeară, 20 Octomvrie, 7 oare dimineaţa.

Staţiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul	
			direcţia	tăria
Budapesta . .	757	+ 7.2	V	1
Sătmar . . .	760	+10.9	NV	1
Cluj	761	+ 9.6	V	1
Orşova . . .	760	+12.0	S	1
Timişoara. . .	758	+12.0	SV	2
Arad	758	+12.8	NV	3
Panciova . . .	757	+11.8	SV	1

Sosiţi în Sibiiu.

La 22 Octomvrie n.

Hotel „Neurihrer". Abrudbányai, forestier, şi Hedveghy, forestier-suprem, ambii din Sebeşul-săsesc. Mandelbaum, rabin din M.-Oşorheiu. Grünfeld şi sora din Mediaş.

Hotel „Impĕratul Romanilor". Kappel, comerciant din Oradea-mare.

Hotel „Habermann". Constantin Popoviciu, notar din Sadu. Nicolau Budac din Cârţişoara. Hager, fabricant din Agnita.

Teatru orăşenesc în Sibiiu.

Abonament. Abonament 15.

Mercuri, în 23 Octomvrie 1889:

Pentru a treia-oară

„Die Gigerln von Wien".

Buffonerie cu cântece de I. Wimmer.

Musică de C. Kleiber

Economic.

Ridicarea contumaţiei de vite în Sĕlişte. Deoare-ce boala de gură şi unghii între vitele din Sĕlişte a trecut, s'a ridicat contumaţia; vitele se scot la păşune şi comunicaţia cu vite este permisă.

—⁂—

Comandări de vagoane pentru căile ferate de stat ungare. Escrierea de ofert din partea ministerului ungar de comunicaţiune pentru 390 vagoane a dat următorul resultat: Fabrica de vagoane „Ganz şi comp" din Budapesta a primit 290 vagoane în comisiune, fabrica franceză din St. Denis 80 şi fabrica dela Ringhofer în Smichow 20 vagoane. Acestia au fost relativ oferenţii cei mai ieftini; terminul predării vagoanelor e statorit pe începutul lui Maiu anul viitor.

—⁂—

Împrumutul de 50 milioane al României. Comisiunea din partea României, care va merge la Berlin pentru a preda titlurile definitive pentru împrumutul de 50 de milioane, se compune din dnii C. Perticari, directorul comptabilităţii statului, C. Măcărescu, şeful biroului datoriei publice, şi Dobrescu, cassierul central al ministerului.

—⁂—

Podul României preste Dunăre. La biroul podului preste Dunăre se lucrează cu foarte multă activitate pentru alcătuirea proiectelor ce vor fi trimise în cursul lunii viitoare la diferitele casse din străinăte, spre a le putè studia înainte de terminul licitaţiei pentru darea în intreprindere a lucrărilor relative la pod.

—⁂—

Ministerul lucrărilor publice român a dat la lumină o lucrare cuprinḑênd situaţiunea acelui minister împreună cu o hartă a căilor de comunicaţiune.

—⁂—

Sarea de mare pentru pescuit. Consiliul de ministri din România în ultima şedinţă a autorisat pe direcţia generală a regiei statului a-'şi procura sarea de mare trebuincioasă pescuitului din Dobrogea.

—⁂—

Falimente în Italia. După statistica ce a publicat de curênd ministerul justiţiei din Italia, cifra falimentelor din 1887 a fost de 1613, cifră superioară celei din toţi anii precedenţi. Aceste au fost: 209 mai puţin ca 5000 fr.; 776 dela 5000 până la 50.000; 165 dela 50.000 până la 100.000; 18 dela 500 până la 1 milion; 10 mai mult ca un milion.

—⁂—

Insolvenţe. Reuniunea creditorilor din Viena anunţă următoarele insolvenţe: Milan Todorovics, comerciant în Negotin; Richard Krisch, comerciant de sticlă în Teschen; Samoilă Glänzer, comerciant în Mohaciu; Iacob Holzner, comerciant de victuale în Meran; Simion Deutsch în Viena; Iosif Steinbauer, proprietară Ernestina Steinbauer, în Urfahr l. Linz; Frederico Ferrari în Luccinico; Pavlo Baldini în Triest; Ioan Posch în St. Veit în Pongau; Iosif Herzig în Przemysl.

Piaţa cerealelor din portul Brăila.

Operaţiile efectuite în 5 şi 6 Octomvrie 1889.

Bratu lui Frischman, orz 2500 hect., 4·30 lei. Chrisoveloni lui Jackson, orz 2600 hect., 4·50 lei. Chrisoveloni lui Jackson, orz 1570 hect., 5·25 lei. Chrisoveloni lui Petricioni, porumb 9000 hect., 6·90 lei. Crisoveloni lui Petricioni, porumb 1500 hect., 6·90 lei. Cloni lui Petricioni, porumb 3200 hect, 6·75 lei. Diversi lui G. Mendl, porumb 3000 hect., 6·70 lei. Vechsler lui G. Mendl, porumb 2100 hect., 6·95 lei. Arion lui Feitler, săcară 7500 hect., 7·55 lei. Sassu lui Feitler, săcară 2000 hect., 7·25 lei. Curvisiano lui Feitler, săcară 2400 hect., 7·65 lei. T. Dimitriadi lui Schmirer, grâu bulg. 900 hect., 9·75 lei. Cussoff lui Schmirer, grâu bulg. 3300 hect., 10·60 lei. Grosovics lui Schmirer, grâu bulg. 9850 hect., 10·80 lei. Marghiloman lui Carnevalli, grâu bulg. 4200 hect., 11·52 lei. Marris lui A. Verona, grâu bulg. 4000 hect., 10·80 lei. Marris lui Hofer, grâu bulg. 2600 hect., 11·10 lei. Cussoff lui Petricioni, grâu bulg. 3200 hect., 10·75 lei. Curvisiano lui Hoffer, grâu bulg. 3850 hect., 10·65 lei.

Preţul mărfurilor.

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 20 Octomvrie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 45.— cr. până 45½ cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48½ cr., de mijloc 46.— cr. până 47.½ cr., uşori 44 — cr., până 45.— cr., marfă ţĕrănească, grea —.— cr., până —.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54.½ cr., uşoară 42.— cr. până 45.½ cr., românesci, de Bakony grei 43.— cr.. până 45.½ cr., transito, de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito uşori —.— cr., până —.— cr., transito sêrbesci grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48.— cr., transito uşori 47. cr. până 47.½ cr., îngrăşaţi cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpĕnit dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Oct. 1889.

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Preţul per. 100 chilogr. dela	până
Grâu						
Bănăţenesc nou	74	—	—	75	—	—
Grâu dela Tisa	78	8.35	8.40	79	8.40	8 50
Grâu de Pesta	78	8.30	8.35	79	8.35	8.45
Grâu de Alba-regală	78	8 35	8 40	79	8.40	8.50
Grâu de Bácska	78	8.35	8 40	79	8 40	8.50
Unguresc de Nord	74	—	—	75	—	—

Sĕminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	7.15	7.40
Orz	Nutreţ	60—62	6 10	6 30
„	de vinars	62—64	6.80	7.50
„	de bere	64—66	8 —	9 50
Ovĕs	—	39—41	7.—	7 40
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	75	4.75	4.80
„	de alt soiu	73	4.65	4.70
Meiu	„	—	5.30	5.60
Hrişcă	„	—	16.	16

Marfă pe termin.		Bani per 100 chilogr.		Marfă per 100 chilogr.	
Grâu	de primă.		8.62		8 64
„	de toam.		8.15		8 17
Cucuruz	Maiu-Iun.		5.10		5.11
„	Aug. Sept.		—		—
Ovĕs	de primă.		7.25		7.28
	de toam.		7 15		7 20

Producte diverse	Soiu	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	44.—	50.—
„	franceză	—	—
„	italiană	—	—
„	roşie	38.—	42 —
Oleu de rap.	rafinat	43.75	44 50
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
„	dela ţeară	—	—
Slănină	svêntată	46.—	47.—
„	afumată	56.—	57.—
Său		32.—	33
Prune	din Bosnia, în buţi	—	—
„	din Sêrbia, în saci	10 25	10 50
Lictar	slavon, nou	19.50	19.75
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Nuci	din Ungaria	— —	— —
Gogoşi	unguresci	—	—
„	sêrbesci	— —	—.—
Miere	brută	28 —	29 —
„	galbină străcurată	34 —	35.—
Ceară	de Rosenau	121.	122.
Spirt	brut	13.25	13.50
„	Drojdiuţe de spirt	17.—	17.50

Preţul pe 100 chilograme.

Cursul pieţei din Sibiiu.

din 22 Octomvrie st. n. 1889.

Hârtie-monetă română . .	Cump.	9.38	vênd.	9.43
Lire turcesci	„	10.60	„	10.65
Imperiali	„	9.60	„	9.65
Ruble rusesci	„	1.22	„	1.20

Bursa de Budapesta

din 20 Octomvrie st. n. 1889.

Rentă de aur ung. 6%	— —
„ „ „ „ 4%	100 55
„ „ hârtie „ 5%	96 25
Împrumutul căilor ferate ung.	114 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	117.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.75
Bonuri rurale ung.	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ bănăţene-timişene	104 75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.75
„ „ transilvane	104.75
„ „ croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99 75
Împrumut cu premiu ung.	139.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	128.—
Rentă de hârtie austriacă	99.75
„ „ argint austriacă	85 25
„ „ aur austriacă	110.—
Losurile austr. din 1860	138.—
Acţiunile băncii austro-ungare	920.—
„ „ de credit ung.	318 —
„ „ „ „ austr.	306.80
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi economii „Albina"	102.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.67
Napoleon-d'ori	9.46
Mărci 100 imp. germane	58.40
Londra 10 Livres sterlingi	119.50

Bursa de Viena

din 20 Octomvrie st. n. 1889.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	100.25
„ „ hârtie „ 4%	95.55
Împrumutul căilor ferate ung.	114.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	99.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.40
Bonuri rurale ung.	87.80
„ „ „ cu cl. de sortare	—.—
„ „ bănăţene-timişene	—.—
Bonuri rurale „ cu cl. de sortare	—.—
„ „ transilvane	—.—
„ „ croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.50
Împrumut cu premiu ung.	139.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	128 —
Rentă de hârtie austriacă	84.10
„ „ argint austriacă	84.95
„ „ aur austriacă	110.25
Losuri austr. din 1860	138.50
Acţiunile băncii austro-ungare	921
„ „ de credit ung.	317 25
„ „ „ „ austr.	306.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.67
Napoleon-d'ori	9.48
Londra 10 Livres sterlingi	119.35

Bursa de Bucuresci.

19 Octomvrie — 4 oare p. m.	Cassa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	96 3/4	—.—
Renta română amort. 5%	95.3/8	—.—
„ (Schuldverschreib.)	—.—	—.—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	—.—	—.—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	102 —	—.—
Împrumutul municipal 5%	—.—	—.—
Scrisuri func. rurale 7%	103.3/8	—.—
Scrisuri func. rurale 5%	96 5/8	—.—
Idem urbane 7%	103 —	—.—
„ 6%	102 —	—.—
„ 5%	91.1/2	—.—
Banca Naţ. (500 lei vĕrs. într.)	10.58	—.—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	283 1/4	—.—
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs.)	264.—	—.—
S. cred. mob. r. (250 lei vĕrs.)	—.—	—.—
Soc. r. de con. (250 lei vĕrs.)	105 —	— —
Oblig. Casei Pensiunilor	251.—	—.—
Agio	—.—	—.—
Schimb		
Londra 3 luni	24 98 1/2	—.—
„ cek	25 18 1/4	—.—
Berlin 3 luni	122 10	—.—
„ cek	123 25	—.—
Paris 3 luni	99 25	—.—
„ cek	99 90	—.—
Viena	209 1/4	—.—
„	211 —	—.—
Agio	—.—	—.—

Redactor responsabil: **Septimiu Albini.**

Nr. 311/1889. [793] 2—3

Concurs.

Cu 1-a Ianuarie 1890 vor fi a se ocupa:

I. 2 (două) ajutoare à 20 fl. pe an din fundațiunea „Tofăleană“, menite pentru tineri descendenți din vre-o familie de ale fostei comune „Tofaleu“, care ar voì sĕ învețe vre-o meserie oare-care.

II. 4 (patru) ajutoare à 20 fl. pe an, menite pentru tineri români, care voesc a învĕța vre-o meserie, dar' mai cu seamă: rotăria, lemnăria (bărdășia), făurăria, măsĕria (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă.

III. 2 (două) ajutoare à 100 fl. pe an pentru tineri, care ar voì a se perfecționa în o măiestrie de lemnărie mai perfecționată (facere de cruci și colonade, învĕlișe de case după sisteme moderne, sculptura în lemn sau strugăria mai perfecționată), pentru a căror conferire se escrie concurs.

Cererile au a se înainta *comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în Sibiiu, până la* **30 Noemvrie n. 1889.**

Cererile întrate mai târdiu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din ajutoarele amintite sub I. și II. au sĕ acludă la suplicile lor:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu școlastic de cel puțin 4 clase elementare;

c) contractul încheiat cu măiestrul, conform §-lui 61 al legii industriale (Art. de lege XVII. din 1884), în original sau în copie legalisată și o adeverință dela măiestru despre succesul cu care lucră;

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverință dela părinți sau tutori, că sûnt deciși a lăsa pe fiii sau pupilii lor la învĕțătură până se vor perfecționa pe deplin.

Suplicanții la vre-unul din ajutoarele amintite sub III. au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) atestat despre cursurile școlare absolvate înainte de a întra la învĕțătură la una din specialitățile de lemnărit amintite mai sus. Atestatele de clase inferioare clasei a IV-a elementare nu se vor lua în considerare;

c) atestat, că se află lucrând la vre-un măiestru sau institut de această specialitate și cu ce succes;

d) atestat de sărăcie sau de orfan, dacă concurentul este orfan;

e) atestat, de moralitate dela autoritățile competente;

f) adeverință dela părinți sau tutori, că se deobligă a lăsa pe fiii sau pupilii lor la învĕțătară până se vor fi perfecționat pe deplin.

Se înseamnă, că între concurenții cu cualificațiune egală la cele 2 ajutoare à 100 fl. pe an de sub pct. III. se vor preferì tinerii născuți în Munții-Apuseni ai Transilvaniei.

Din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 4 Octomvrie 1889.

G. Baritiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișian m. p.,
secretar II.

Publicațiune

Joi în 7 Noemvrie 1889 st. n. la 1 oară după ameadi se exarêndează pe calea licitațiunii publice în cancelaria comunei **Sadu** moara cu 3 petri de măcinat a comunei pe timp de 1 eventual 3 ani, începênd dela **1 Ianuarie 1890 st. n.** [798] 1—3

Condițiunile de licitare se pot vedè la ori-ce timp în cancelaria comunală.

Sadu, în 20 Octomvrie 1889.

Primăria comunală.

ANUNȚ.

SUCCESORA FIRMEI:

B. G. POPPOVICI,

casă de comisiune și export în Viena,

care există de 4 ani, avênd clientelă și credit întins, caută în afacerea sa **un tovarĕș,** care sĕ dispună de un capital **cel mai puțin de fl. 10,000.** — Doritorii au a adresa ofertele cel mult până la finitul lunii sub adresa:

Aspasia Poppovici.
I. Fleischmarkt 15, Viena.

[795] 2—3

O învĕțătoare diplomată

doresce a întra într'o familie bună ca

INSTRUCTOARE de CASĂ

la 2—3 fetițe.

Posede limba **română, germană** și cea **maghiară** perfect.

[799] 1—2

Deslușiri mai deaproape dă administrația acestui diar.

[666] 34—50

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și scientifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celoralalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor individilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e **4 fl.**, pentru România și străinătate **10 franci** — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român.“ Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ coale; și publică portretele și biografiile archiereilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sĕrbători și diverse ocasiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literare; și în urmă tot soiul de amĕnunte și sciri cu preferența celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e **4 fl.**, — pentru România **10 franci** — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.

Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românesci în vorbire și scriere, invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet.) Broșura I., II. și III. Prețul broș. I., II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela școală sau **învĕțături pentru popor,** culese din diarul unui școlar, de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru povĕțuirile lui valoroase, are sĕ ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre poporale. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diar de școală ce 'și-'l făcuse ca elev de anul I. al școalei poporale superioare din Câmpeni, va sĕ dică precând era în al 4-lea an de școală. În acest diar se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din școală, cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite povĕțuiri primite dela învĕțătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religiune, națiunalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitolul despre fumat, despre curățirea trupului etc, ar fi deajuns pentru a merita sĕ nu lipsească din nici o bibliotecă poporală românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **„Idealul perdut“** — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Fîntâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sala gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii poporale, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloșca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca „Săteanului Român“. Cartea III., IV. Cuprind materii foarte interesante și amusante. Prețul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei“. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amusante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte, din economie, industrie, comerciu și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30. cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru școalele poporale, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducĕtoare la propunerea calculării în școala poporală pentru învĕțători și preparandi. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvêntări bisericesci la toate sĕrbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât sĕ fie de lipsă a mai recomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învĕțat a-'i aprețuì scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, avênd o notiță istorică la fiecare sĕrbătoare, care arată timpul întroducerii, fasele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sĕrbătoare. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 2 fl.

Cuvêntări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde: 8 cuvêntări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întêmplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însĕ mai speciale de moarte, 4 la îmormêntarea oamenilor bĕtrâni, 5 la îmormêntarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela muiere; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frații și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consângeni mai depărtați; 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune; 11. dela binefăcĕtori, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvêntări funebrale și iertăciuni lucrate amĕsurat tuturor cerințelor preoțimii fungente la casuri funebrale. — Prețul unui exemplar expedat franco e 2 fl.

Cuvêntări bisericesci. Tomul III., scrise de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar expedat franco e 1 fl.

Orientul catolic sau **concordanțele tradițiunii,** în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favoritor și lăudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar expedat franco e numai 1 fl. 50 cr.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod poporal de profesorul Dr. Iosif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodat ca premiu pentru cei-ce absolvă școala poporală, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul expedat franco.

Manual catechetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catechetică și metodică în seminarul archidiecesan din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catechetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților nostri, ear' ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescrise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are sĕ o observe catechetul față cu discipulii sei. Această scriere are sĕ fie un îndreptar în mâna catecheților, învĕțătorilor și a părinților la instructiunea religioasă-morală ce au sĕ o dee micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula aprobării Preaven. ordinariat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, avênd mai multe poesii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr.

Dumnedeeasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele acelui sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroch gr.-cat. și asesor consistorial. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 40 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școalele poporale. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, paroch gr.-cat. în Sat-Șugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramurĕșului etc. etc. Ediținea II. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act. După A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețul unui exemplar 10 cr.

Influența mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul unui exemplar 30 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumo lustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., l 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., t în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar su tesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născĕtoarei de D-deu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar expedat franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedat franco e 15 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Unde se cumpĕră acțiile tuturor bancelor române cu prețurile cele mai bune.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.